

ΚΑΡΑΓΑΤΖ Η ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟ

ΚΑΙ Η ΛΙΜΝΗ ΒΙΣΤΟΝΙΣ

Εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Θράκης, εἰς ἀπόστασιν 9 μιλίων ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Καρασσοῦ, τοῦ Νέστου τῶν ἀρχαίων, τοῦ διαχωρίζοντος τὴν Θράκην ἀπὸ τῆς Μακεδονίας, ὑπάρχει κόλπος ἀναπεπταμένος πρὸς Μ καλούμενος Καραγάτζ, καὶ Πόρτο Λαγὸ, καὶ ἀπλῶς Λαγὼς, καὶ Κόλπος Λαγοῦ καὶ κόλπος Μπουρρῶς. Ὁ κόλπος ἔχει γύρον ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ἀκρωτηρίου Βουλούστρας μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ Φαναρίου 13 ναυτικῶν μιλίων, μῆκος ἀπὸ Β πρὸς Μ 5, καὶ ἀνοίγμα μεταξὺ τῶν δύο ἀκρωτηρίων 7 μιλίων. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Φαναρίου ὑπάρχει φάρος σταθεροῦ φωτός ὁρατοῦ ἐξ ἀποστάσεως 10 μιλίων, ἰδρυθεὶς τῷ 1869, ἀναπτόμενος δὲ μόνον τὰς νύκτας τῆς διαβάσεως ἐκείθεν τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Λόυδ.

Ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ πρὸς τε τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν παραλίαν ὑπάρχουσιν ἀγκυροβόλια, πρὸς Δ μὲν τὸ Καραγάτζ, ἐπίνειον τῆς πλησίον κειμένης πόλεως Γένιτζε-Καρασσοῦ, ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ὁποίας παράγεται ὁ περίφημος εὐώδης καπνός, ὁ τοῦ Γένιτζε προσονομαζόμενος, πρὸς Α δὲ τὸ Πόρτο Λαγὸ καὶ ἡ Μουμπαγιά, ἐπίνεια τῆς Γκιουμουρτζίνας πόλεως ἐμπορικῆς ἀπεχούσης τῶν ἐπινείων τούτων 4 ὥρας.

Ὁ κόλπος πρὸς Β, ἔχων ἀκτὴν ἀμμόδη συγκοινωνεῖ διὰ διωρύγων πρὸς μεγίστην λίμνην, τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Βιστονίδα καλουμένην, σήμερον δὲ Μπουρρῶ, ἀποτελοῦσαν οἰονεὶ προέκτασιν πρὸς Β τοῦ κόλπου. Ἡ λίμνη ἔχει μῆκος 8 μιλίων καὶ πλάτος μέγιστον 3, κύκλον δὲ 19 μιλίων (35 χιλιομ.).

Ἡ λίμνη αὕτη ἀνέκαθεν ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς ναυτιλλομένους ὡς ἐκ τῆς παραλίου θέσεώς της, οὕσα μάλλον λιμνοθάλασσα. Οἱ ναυτικοὶ τῆς Δύσεως ἐκάλουν ταύτην ἀπλῶς lago, ἥτοι λίμνην. Ἐπειδὴ δὲ οἱ γεωγραφικοὶ πίνακες καὶ οἱ λιμενοδείκται, ἡ πορτολάνοι τῶν Ἰταλῶν ἦσαν ἐν χρήσει γενικῇ, καθιερώθη καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησι ναυτικοῖς τὸ ὄνομα τοῦτο, μεταπεσὼν κατὰ παρετυμολογίαν εἰς τὸ ὄνομα Λαγὼς καὶ Λαγός. Οὐδεμίαν λοιπὸν ἔχει σχέσιν τὸ ὄνομα τοῦτο πρὸς

τὴν λέξιν λαγὼς, ἀλλὰ προῆλθεν ἐκ τῆς Ἰταλικῆς lago σημαίνουσης λίμνην. Διὸ γραπτέον οὐχὶ Κόλπος Λαγοῦ ἢ Πόρτο Λαγὼ, ἢ Λαγός, ἀλλὰ κόλπος Λαγὸ καὶ ὀρθότερον Λάγο. Τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως πρῶτος παρατήρησεν ὁ περὶ τῆς ὁδοῦ Ἐγνατίας γράψας ἀξίαν πολλοῦ λόγου μελέτην τῷ 1845 Th. Tafel, σημειώσας Lagos (lacus, λάκκος).

Τὰ ἀνωτέρω ἔγραψα μόνον ὅπως ἐχθῆσω τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ κόλπου Λάγο, καίτοι δὲν εἶδον τὸ τοιοῦτον πρῶτος, ὡς ἔπραξα καὶ ἐπὶ ἄλλων γεωγραφικῶν λέξεων ἐκλαμβανόμενων τέως ὡς ἑλληνικῶν, δημοσιεύσας τὰ περὶ τούτων ἐν προηγουμένοις φυλλαδίοις τῆς Ἑστίας. Δὲν ἤθελον εἶσθαι δὲ ἀπο σκοποῦ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦλάχιστον τῆς γενικῆς περιγραφῆς τῆς λίμνης νὰ ἐχθῆσω ἐν συντόμῳ τὰ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας αὐτῆς καὶ τῶν παραλιμναίων πόλεων.

Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ Κόλπου Λάγο δὲν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν, οὐδὲ τὸ τῶν ἐκατέρωθεν ἀκρωτηρίων. Ἡ λίμνη δὲ Βιστονίς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (7.109) ἐν τῇ ἀπαριθμῇ τῶν χωρῶν, ἃς διῆλθεν ὁ Ξέρξης κατερχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Προσθέτει δὲ ὁ Ἡρόδοτος ὅτι εἰς ταύτην ἐχύνοντο καὶ δύο ποταμοὶ ὁ Τραῦς καὶ Κόμφατος, οἵτινες ἀναμφιβόλως εἶνε οἱ δύο πρὸς Α τῆς λίμνης ἔτι καὶ νῦν ἐκβάλλοντες εἰς αὐτήν.

Πόλεις δὲ παραλιμναῖαι μνημονεύονται ἡ Δίκαια, πόλις τοῦ θρακικοῦ ἔθνους, τῶν Βιστόνων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ὄνομα τῆς λίμνης, ὧν ἤρχεν ὁ μυθολογούμενος ἥρως Διομήδης. Ἡ πόλις κατὰ Στράβωνα (331. ἀποσ. 44) ἔκειτο ἐν κόλπῳ ἔχουσα καὶ λιμένα, ὑπέρκειτο δὲ ταύτης ἡ Βιστονίς ἔχουσα κύκλον 200 σταδίων. Ἐδεικνύετο δὲ ἐπὶ Στράβωνος καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Διομήδους, κώμη καλουμένη Καρτερά διὰ τὸ ὄχυρόν αὐτῆς. Ἡ θέσις λοιπὸν τῆς Δικαίας ὀρθῶς τίθεται ὑπὸ τῶν νεωτέρων γεωγράφων ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ κόλπου, ἔνθα νῦν ὁ φάρος.

Ὁ Ἀρποκρατίων τὸ ὄνομα τῆς Δικαίας ταύτης ἐκφέρει ὑπὸ τὸν τύπον «Δικαιοῖσις», γρά-

φων ὅτι ἦτο «πόλις ἐν τῇ Θράκῃ πλησίον Ἀβδήρων» ἐξάγει· δὲ τοῦτο ἐκ λόγου μὴ σωζομένου τοῦ Λυσίου κατὰ Θρασυβούλου, ἐὰν εἴνε γνήσιος. Προσθέτει δὲ εἶτα «τυχὸν δὲ καὶ ἑτέρα τίς ἐστι Δικαιοπόλις».

Ὁ Στέφανος δὲ ὁ Βυζάντιος γράφει «Δίκαια, πόλις Θράκης... Τὸ ἐθνικὸν Δικαιοπολίτης. Εἰ δὲ τῷ τύπῳ θέλοις Δικαῖος καὶ Δικαία καὶ Δικαιεύς».

Εἰς ἀμφοτέρους τούτους τοὺς συγγραφεῖς ὑπάρχει ποιά τις σύγχυσις· διότι ὁ μὲν Ἀρποκρατίων ὀνομάζει Δικαιοπόλιν τὴν παρὰ τὰ Ἀβδηρα Δίκαιαν, ὁ δὲ Στέφανος τὸ ἐθνικὸν τῆς πόλεως Δικαίας λέγει· ὅτι εἴνε Δικαιοπολίτης· καὶ ἐπειδὴ βεβαίως δὲν εὕρισκεν αὐτὸ κατὰ τύπον, ἐπιφέρει ὅτι τὸ κατὰ τύπον εἴνε Δικαῖος καὶ Δικαία, Δικαιεύς.

Εὐτυχῶς εὐρέθησαν ἐπιγραφαὶ καὶ νομίσματα δι' ὧν ἐξηγεῖται ἄριστα ἡ φαινομένη αὕτη σύγχυσις τῶν δύο τούτων λεξικογράφων. Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν φόρων, οὓς κατέβαλλον εἰς τοὺς Ἀθηναίους αἱ σύμμαχοι τούτων πόλεις, μανθάνομεν ὅτι ὑπῆρχον δύο Δικαίαι, μία παρὰ τὰ Ἀβδηρα, καὶ ἑτέρα ἄποικος Ἑρετριῶν, ὧν ἡ μὲν πρώτη φέρεται πάντοτε ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς Δίκαια παρὰ τὰ Ἀβδηρα, ἡ ἑτέρα δὲ Δικαιοπολίται Ἑρετριῶν ἄποικοι, Δίκαια Ἑρετριῶν, Δικαιοπολίται Ἑρετριῶν. Ὅπου δὲ ἡ προσθήκη πρὸς διάκρισιν δὲν σημειοῦται ἐκείνη μὲν γράφεται ἁπλῶς Δίκαια, αὕτη δὲ διὰ τοῦ ἐθνικοῦ Δικαιοπολίται. Ἐχουσι δὲ ἀμφοτέραι καὶ διὰφορον τύπον νομισμάτων.

Ὁ Πλίνιος ἐστὶ (4.17 καὶ 4.18) ἀναφέρει δύο Δικαίας, μίαν Θρακικὴν καὶ μίαν Μακεδονικὴν.

Πολλὰ ἐγράφησαν πρὸς καθορισμὸν τῆς θέσεως τῆς Δικαιοπόλεως τῶν Ἑρετριῶν, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν ἀσχοληθέντων κατέληξεν εἰς ἀναμνησθέντον πόρισμα. Ἐκ τῶν λόγων μόνον τοῦ Πλινίου ὀρμώμενος ὁ Koehler ὁ παρὰ πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἐξακριβώσας καὶ σχολιάσας τὰς ἐπιγραφὰς τῶν καταλόγων τῶν φόρων, τοποθετεῖ τὴν Δικαιοπόλιν ἐν τῇ Πιερίᾳ, ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ, παρὰ τὴν ἀρχαίαν Πύδναν. Ὅπως δὲ ὅμως τὸ ζήτημα δεῖται ἐπὶ ἐξετάσεως. Ἡ πόλις αὕτη βεβαίως ἦτο παράλιος, ὡς ὀρθῶς ἀναφέρει ὁ J. P. Six (The nomismatic chr. Τόμ. 15, σελ. 97). Ἦτο δὲ καὶ πλουσιωτέρα τῆς παρὰ τὰ Ἀβδηρα Δικαίας, διότι αὕτη μὲν κατέβαλλε φόρον 50 δραχμῶν, ἐκείνη δὲ 100.

Μετὰ τὴν παρέκβασιν ταύτην, ἧς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Βιστονίδα. Ὁ Πλίνιος ἐνταῦθα ἀναφέρει καὶ πόλιν Tirida, ἐνθα εὕρισκοντο οἱ ἀνθρωποφάγοι ἵπποι τοῦ Διομήδους, ἴσως δὲ εἴνε ἡ αὕτη πρὸς τὸ Stabulum Diomedes τοῦ Ὀδοιπορικοῦ τοῦ Ἀντωνίνου (331.5.). Ἀναφέρει δ' ἐστὶ καὶ τόπον Παρθένιον, ὁ δὲ Στέφανος ὁ Βυζάντιος πόλιν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο.

Ἑτέρα πόλις παράλιος ἐνταῦθα ἦτο τὰ Ἀβδηρα, κτίσμα ἀποίκων τῆς Τέω, κειμένη παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Βουλούστρα, ἀπέναντι τῆς Δικαίας πρὸς Δ. Τὰ Ἀβδηρα ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ὀνομάζοντο Πολύστυλον, τιμώμενα καὶ διὰ θρόνου ἐπισκοπικοῦ, μνημονευομένου ἐπὶ ἀπὸ τοῦ 879. (Καντακ. 2.226. Ὅρα καὶ Parthey Ἱεροκλ. Συνέκδ. ἐν πίνακι).

Ὁ Σκύλαξ (67) παρὰ τὰ Ἀβδηρα μνημονεύει ὅτι ἔρρεεν ὁ ποταμὸς Κούδητος παρ' οὐδενὸς ἄλλου τῶν ἀρχαίων συγγραφῶν ἀναφερόμενος. Ὁ ποταμὸς οὗτος εἴνε ὁ Κοσσινίτης τοῦ Αἰλιανοῦ (Περὶ ζώων 15.25) γράφοντος ὅτι ἐκδίδει εἰς τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν χώραν, καὶ ἀναλίσκεται εἰς τὴν Βιστονικὴν λίμνην, καὶ ὅτι οἱ πίνοντες ἐξ αὐτοῦ ἵπποι ἀπεθνήσκοντο. Ὁ ποταμὸς οὗτος εἴνε ὁ νῦν ὀνομαζόμενος ποταμὸς τῆς Ἐάνθης, τουρκιστὶ Σκιτζί-Δερεσί, πηγάζων ἐκ τῶν μεσημβρινῶν πλευρῶν τῆς Ροδόπης καὶ διερχόμενος πρὸς Α τῆς Ἐάνθης καὶ τοῦ Γενίτζε, παρὰ δὲ τὰ Ἀβδηρα χυνόμενος εἰς τὸν κόλπον Λάγος, κατακλύζων πᾶσαν τὴν πρὸς Δ τῆς Βιστονίδος χώραν. Ὁ ποταμὸς δὲ οὗτος ἀφ' ἐνὸς καὶ ὁ Νέστος ἀφ' ἑτέρου, ἄλλας ἔχων τὸ πάλαι ἐκβολάς, μᾶλλον πρὸς Α, κατέκλυσαν τὴν πόλιν τῶν Ἀβδήρων. Καθ' Ἡρόδοτον (7.126) ὁ Νέστος ἔρρεε δι' Ἀβδήρων. Ὁ Κοσσινίτης εἰς τὸ Ὀδοιπορικόν τοῦ Ἀντωνίνου γράφεται Cosinto.

Ποῦ ἔκειτο ὁ τόπος Παρθένιον καὶ ἡ Tirida τοῦ Πλινίου ἢ Stabulum Diomedes ἄγνωστον. Ἐκ τῶν περιηγηθέντων ὀλίγων ξένων σοφῶν τὰ μέρη ταῦτα ἱκανῶς διελευκάνθησαν θέσεις ἀρχαίων πόλεων, ἀλλὰ πλείστα ὅσα μένουσιν ἐπὶ ἀμφίβολα.

Ἀγνωστος ἐστὶ διατελεῖ ἡ θέσις πολλῶν κατὰ τὰ μέρη ταῦτα Βυζαντινῶν πόλεων. Εἴνε δὲ πῶς δύσκολον ἄνευ αὐτοψίας τῶν τόπων, καὶ τῆς σπουδῆς τῶν κατὰ τόπους γεωγραφικῶν ὀνομάτων, καὶ τῶν σωζομένων μνημείων, νὰ ἀποσφαιθῇ τις περὶ τῆς θέσεως πόλεων, ὧν μόνον τὸ ὄνομα εἴνε γνωστόν, πολὺ δὲ ἦσσαν περὶ τῶν περὶ τὴν Βιστονίδα χωρῶν, αἵτινες μετέβαλλον πολλάκις ὄψιν ἐκ τῶν κατακλύσεων τῶν ποταμῶν καὶ τῆς ἰλῦος, ἣν ἐπεσώρευσαν διὰ τοῦ χρόνου. Ὁ Θεόφραστος (Φυτ. Ἱστ. 3.3) λέγει ὅτι ὁ Νέστος ἢ ὁ Νέστος, ὡς οὗτος γράφει, τοσαύτην ὕλην παρασύρει, ὥστε μετὰ τρία ἔτη φύονται δένδρα ἐπ' αὐτῆς.

Οὐχ ἦττον μετὰ τινος θετικότητος δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι πρὸς τὰ βόρεια τῆς λίμνης, ἐνθα κεῖται τὸ φρούριον Μπουροῦ Καλεσί, ἔκειτο ἡ Βυζαντινὴ πόλις Ποροῦ (ἢ) ἡ Πόροι, (ὁ Πόρων ἐπίσκοπος), πόλις Βυζαντινὴ, οὕσα καὶ ἐπισκοπή περὶ ἧς ὁ Καντακουζηνός (2.28) λέγει ὅτι ἦτο παράλιος τῆς Θράκης μέρος καταντικρὺ Κουμουτζηνῶν, τῆς νῦν Γκιουμουρτζίνας. Τὸ ὄνομα τῆς ἐπισκοπῆς Πόρων ἀπαντᾷ ἐπὶ ἀπὸ τῆς 9ης

μ. Χ. ἑκατοντ. ἐν συνοδικαῖς πράξεσιν. Ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς παραλιμναίου ταύτης πόλεως ἐλή-
φθη καὶ τὸ τῆς λίμνης ἀναμνηστικῶς, καλουμένης
ὡς εἶδομεν Μπουρουῦς.

Ὁ κόλπος οὗτος καὶ ἡ λίμνη, καὶ ἐν γένει τὸ
λεκανοπέδιον τοῦ Νέστου ὑπὸ στρατηγηματικὴν
ἐποψὴν εἶνε σπουδαϊότατα σημεῖα τῆς Θράκης, πα-
ρέχοντα πᾶσαν εὐκολίαν πρὸς ἀποβάσεις διὰ θα-
λάσσης· καὶ εἰς τὰ περίεξ τῶν Ἀβδήρων ἐπίνεια,
ὡς γράφει ὁ Νικηφ. Γρηγοράς, πολλάκις κατέ-
πλευσαν στόλοι κατακτητῶν. Πρὸς Β τῆς λίμνης
δὲ διήρχετο ἡ μεγάλη ῥωμαϊκὴ ὁδὸς Ἐγνατία ἡ
ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας καὶ τοῦ Δυρραχίου ἀρχο-
μένη καὶ καταλήγουσα εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐν-
τεῦθεν εἰς Βυζάντιον, βεβηματισμένη κατὰ μί-
λιον καὶ κατεστηλωμένη.

Ἐν γένει δὲ εἰπεῖν τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Νέστου,
εἰς ὃ ἀνήκει ὁ κόλπος Λάγο εἶνε ὁ μεταξὺ Θρά-
κης καὶ Μακεδονίας ισχυρότατος προμαχών. Ὁ
περιηγητὴς Paul Lucas (1715) ἀναφέρει ὅτι
ἐκ τοῦ πρὸς Β τῆς λίμνης φρουρίου τείχος παχὺ
ἐξετείνετο μέχρι τοῦ παρακειμένου ὄρους, ἐφ' οὗ
ἐφαίνοντο τὰ ἔγνη ἐτέρου φρουρίου, ὅπερ ὀνο-
μάζετο Βουροῦ Καλέ, ἔργον ῥωμαϊκὸν ἢ Βυζαν-
τινόν. Ἀλλὰ καὶ ἐκ Καβάλας (Χριστουπόλεως)
τείχος ἀρχόμενον διήκεν ἀπὸ θαλάσσης μέχρι τῆς
τοῦ παρακειμένου ὄρους ἀκρωνυχίας κτισθὲν ὑπὸ
Ἀνδρονίκου (1307), θέλοντος νὰ καταστήσῃ ἀ-
πόρευτον τὴν ἐκ Θράκης εἰς Μακεδονίαν καὶ τὰ-
νάπαλιν ὁδὸν (Νικηφ. Γρηγοράς 7.6). Ἐν τοῖς
βυζαντινοῖς δὲ συγγραφεῦσι συνεχῶς γίνεται χρῆ-
σις καὶ τῆς ῥήσεως «Τὰ Στενὰ τῆς Χριστουπό-
λεως».

Ἡ λίμνη Βιστονίς, ἡ Μπουροῦ, ὡς εἶπομεν,
καλουμένη σήμερον, εἶνε ἐν τῶν πλουσιωτάτων
ἰχθυοτροφείων τῆς Τουρκίας, ὑπαγόμενον εἰς τὴν
περιφέρειαν τῆς διοικήσεως Γκιουμουρτζίνας. Παρὰ
τοῖς ἀρχαίοις, ὡς γράφει ὁ Ἀθηναῖος, ἐφημι-
ζοντο οἱ κεστρεῖς αὐτῆς (εἶδος κεφάλου) ἀλισκό-
μενοι περὶ τὰ Ἀβδηρα, καθὼς καὶ αἱ σηπῖαι Ἀβ-
δήρων καὶ Μαρωνείας.

Καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ τὰ ζῷα ἱστορ. 8.
13) γράφει ὅτι ἐν τῇ Βιστονίδι λίμνῃ ὑπῆρχον τὰ
πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων. Ἀλλὰ καὶ νῦν φημι-
ζονται οἱ ἰχθύς τῆς Μπουροῦς καὶ τετραστίχον
φέρεται τὸ ἐξῆς :

Νὰ φας ψάρι τῆς Μπουροῦς
Νὰ πῆς κρασί τῆς Ξάνθης
Καὶ νὰ φιλήσῃς Ξανθικὴν
Ποτὲ νὰ μὴ ἐσχάσῃς.

Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ περὶ τὴν λίμνην χώρα ἔνεκα
τῶν νομῶν, ἃς περιέχει εἶνε τὰ μάλα ἱπποτρό-
φος, καὶ ἐν Γκιουμουρτζίνῃ γίνεται ἐμπόριον ἱπ-
πων, καὶ εἰδικὴ ἀγορὰ ἐνταῦθα ὑπάρχει τὸ Ἄτ-

Παζάρ. Μετὰ τῆς χώρας δὲ ταύτης τῶν Βιστό-
νων συνδέεται καὶ τὸ ὄγδοον ἄθλον τοῦ Ἡρα-
κλέους ἀρπάσαντος ἀπὸ τοῦ Διομήδους βασι-
λέως τῶν Βιστόνων τοὺς ἀνθρωποφάγους αὐτοῦ
ἵππους καὶ φονεύσαντος αὐτόν.

Ἐφημιζοντο δὲ καὶ οἱ οἶνοι τῶν τόπων τού-
των. Ὁ Ὅμηρος ἐκθειάζει τὸν οἶνον τῶν Κικώ-
νων γείτονος λαοῦ τῶν Βιστόνων, οἰκούντων τὴν
περὶ Μαρωνεῖαν χώραν. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Πλί-
νιος (14.4) μνημονεύει τὸ ἐξαίρετον τοῦ Μαρω-
νείου οἶνου, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρό-
νων φήμην αὐτοῦ.

Οἱ γεωγραφικοὶ πίνακες τοῦ Ὀρτελίου τὸν
κόλπον Καραγάτζ ὀνομάζουσι Golfo di As-
prosa ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀσπροῦ, τοῦ ἀπέναντι
τῆς Θάσου, ὅπερ καὶ Ἀσπρηρόζα ἄλλοι ὀνομά-
ζουσι. Τὸ αὐτὸ ὄνομα δίδει καὶ ὁ Κορονέλλη· ὁ δὲ
Jacopo Gastaldo χαρτογράφος τῆς 16 ἑκατον-
ταετηρίδος σημειοῖ καὶ πόλιν Asprosa (?)

Ἐν τῇ συντόμῳ ταύτῃ περιγραφῇ, ἣν ἔγραψα
ἔχων ὑπ' ὅψιν γεωγραφικοὺς πίνακας καὶ συγ-
γράμματα εὐρωπαϊῶν περιηγητῶν καὶ μικρὰν μο-
νογραφίαν σύντομον περὶ τῆς ἐπαρχίας Μαρω-
νείας ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν ἐποψὴν γεγραμμένην ὑπὸ
Κ. Μελυρρίτου, πολλὰ παρέλιπον· ἂν δὲ δὲν
προετιθέμην νὰ γράψω περὶ τῆς ἰταλικῆς κατα-
γωγῆς τοῦ ὀνόματος Λαγὸ δὲν ἤθελον ἐπιχειρή-
σαι νὰ δημοσιεύσω τόσον ἀτελὲς φρόντισμα τῶν
περὶ τὴν Βιστονίδα τόπων. Ἄν τὸ ἔπραξα, τὸ
ἔπραξα μόνον καὶ μόνον ὅπως δώσω ἀφορμὴν εἰς
τινα τῶν λογίων Θρακῶν νὰ ἀσχοληθῇ συστημα-
τικώτερον εἰς τὴν χωρογραφίαν τῆς μεσημβρινῆς
Θράκης καὶ ἀνεύρῃ τὰς θέσεις πολλῶν πόλεων
τῆς Βυζαντινῆς ἰδίως ἱστορίας, ὧν τὸ ὄνομα μό-
νον γνωρίζομεν. Τοιαύτη ἐργασία πληροῦσα τοὺς
ὄρους κατ' ἐπιστήμην ἐρεῦνης θὰ ἐπιπροσέτιθῃ
παρὰ πάντων. Εἶνε δὲ ἐκ τῶν μᾶλλον ἀναμενο-
μένων ἔργων ἐλληνικοῦ καλὰμου. Ἐγένοντο, εἶνε
ἀληθές, ἐπὶ τῶν μερῶν τούτων ἱκαναὶ ἐργασίαι μέχρι
τουδὲ, ἀλλὰ δὲν ἀρκούσι· πλεῖστα ὅσα κενὰ ὑπε-
λείφθησαν· ὑπάρχει δὲ ἀνάγκη εὐρύτερας σπου-
δῆς τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν κατοίκων τῆς παλαι-
όταυτης γῆς τῆς Θράκης.

Α ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

ἈΘΗΝΑΪΚΗ ΗΧΩ

— Καὶ ποῦ θέλεις λοιπὸν νὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς,
κύριε Ἐαυτέ μου; Κατὰ τὴν Ἀκρόπολιν ὅπου ἐορ-
τάζουν τὰ Παναθήναια, ἢ εἰς τὰ Μέγαρα, ὅπου χο-
ρεύουν τὴν Τράταν; Εἶνε τὸ Πάσχα ἡ λαϊκὴ, ἡ ἐθνι-
κὴ ἐορτὴ, ἡ ἐορτὴ τῆς ὑπαθριῶν χαρᾶς. Ἄν ἡμεῖς
ἤμεθα ἀνίκανοι τότε πλέον νὰ διασκεδάσωμεν, ἃς
ὑπάγωμεν τοῦλάχιστον νὰ ἴδωμεν διασκεδάζοντας
τοὺς ἄλλους. Εἶνε ὥρατον τὸ θέαμα ἡλίου ἑαρινοῦ,